

**Quicksan Wet
natuurbescherming
& Advies
gebiedsontheffing**

**Galjoenstraat,
Tilburg**

BTL
Advies

VAN DER WEEGEN
BOUWGROEP

COLOFON

**Quickscan Wet natuurbescherming & advies
gebiedsontheffing
Galjoenstraat, Tilburg**

OPDRACHTNEMER

BTL Advies B.V.
Willemsplein 2-4
5211 AK 's-Hertogenbosch
T 073 205 11 00
E advies@btl.nl

**OPGESTELD DOOR
GETOETST DOOR
VRIJGEGEVEN DOOR**

Zef hermans

Arjan Schoenmakers

OPDRACHTGEVER

Van der Weegen
Bouwgroep
Postbus 4181
5004 JD Tilburg

PROJECTNUMMER

722190044

**STATUS
VERSIE
DATUM**

CONCEPT
Versie 1.0
20-02-2019

INHOUD

1	INLEIDING	4
1.1	Aanleiding	4
1.2	Ligging Plangebied	5
2	WERKWIJZE	6
2.1	Bronnenonderzoek	6
2.2	Veldbezoek	6
2.3	Effectenbeoordeling	7
2.4	Advies gebiedsgerichte ontheffing	7
3	ONDERZOEKSRESULTATEN	8
3.1	Algemene beschrijving plangebied	8
3.2	Vaatplanten	9
3.3	Zoogdieren	9
3.4	Vogels	11
3.5	Amfibieën en reptielen	11
3.6	Dagvlinders	11
3.7	Overige beschermde soorten	12
3.8	gebiedsbescherming	12
4	TOETSING AAN DE WET NATUURBESCHERMING	13
4.1	Zoogdieren	13
4.2	Vogels	13
4.3	Conclusie	14
5	MAATREGELEN GEBIEDSGERICHTE ONTHEFFING	15
5.1	Ongeschikt maken plangebied	15
5.2	Check direct voorafgaand aan de werkzaamheden	15
5.3	Alternatieve verblijfplaatsen	15
	LITERATUURLIJST	18
	BIJLAGE 1: FOTO'S PLANGEBIED	19

1 INLEIDING

1.1 AANLEIDING

Men is voornemens om binnen het plangebied aan de Galjoenstraat (afbeelding 1) de bestaande bebouwing te slopen t.b.v. van een woningbouwproject. De te slopen bebouwing bestaat uit een aantal bedrijfshallen en woningen. Ook wordt een groot gedeelte van de aanwezige bomen en bosschages geroid.

Ruimtelijke ingrepen, zoals bouw- en sloopwerkzaamheden, kunnen (negatieve) effecten hebben op beschermde flora en fauna. Indien dergelijke soorten aanwezig zijn, worden door de voorgenomen ingreep mogelijk verbodsbepalingen van het onderdeel soortenbescherming van de Wet natuurbescherming overtreden. Door middel van een effectenanalyse moet worden onderzocht op welke wijze sprake is van negatieve effecten en hoe deze kunnen worden voorkomen.

Om na te gaan of dit voor het voorgenomen plan het geval is, is door BTL Advies op verzoek van de Van der Weegen Bouwgroep een quickscan in het kader van de Wet natuurbescherming ten behoeve van het onderdeel soortenbescherming uitgevoerd. Voorliggend rapport toetst daarnaast ook of het plangebied binnen of grenst aan een beschermde natuurgebied.

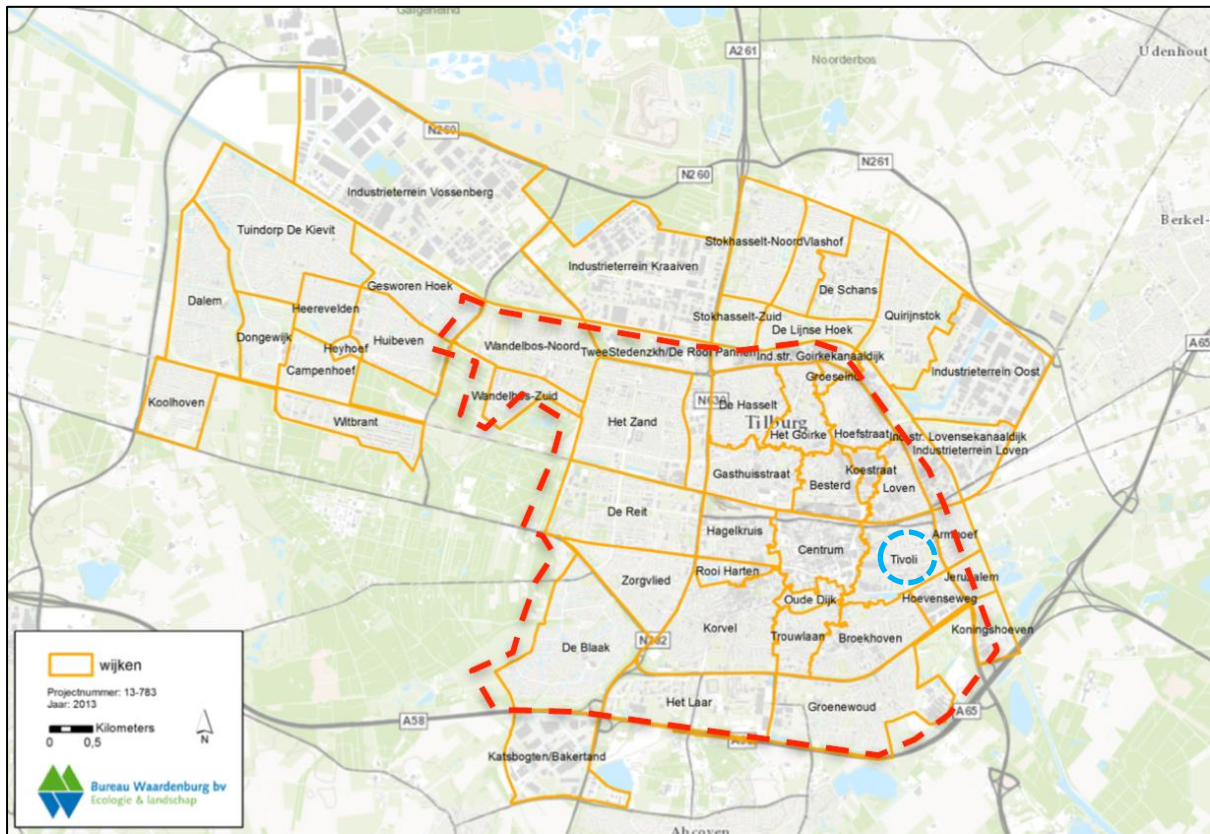

Afbeelding 1: Plangebied (rood omkaderd) aan de Galjoenstraat (Luchtfoto Google Maps).

De gemeente Tilburg heeft voor de Oude Stad, waarin het plangebied zich bevindt, een gebiedsgerichte ontheffing verleend gekregen (april 2016) die onder een aantal voorwaarden het uitvoeren van werkzaamheden door derden mogelijk maakt. Door te voldoen aan de maatregelen in het (bij de ontheffing behorende) ecologisch werkprotocol kan in overleg met gemeente Tilburg gebruik worden gemaakt van de gebiedsgerichte ontheffing (FF/75C/2015/0525). Ten behoeve van de gebiedsgerichte ontheffing is een soortmanagementplan opgesteld. Hierin is onderzocht in welke mate de verschillende wijken van belang zijn voor de gebouw-bewonende soorten: huismus, gierzwaluw en vleermuizen als de gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, ruige dwergvleermuis en laatvlieger. De gebiedsgerichte ontheffing geldt dan ook alleen voor deze soorten. In deze rapportage is aangegeven welke van deze soorten mogelijk gebruik kunnen maken van het plangebied. Aan de hand hiervan is geadviseerd welke maatregelen nodig zijn (beschreven in het ecologisch werkprotocol van deze gebiedsgerichte ontheffing) om schade aan deze soorten te voorkomen of te beperken.

1.2 LIGGING PLANGEBIED

Het plangebied (afbeelding 1) is gelegen in Tilburg in de wijk Tivoli (afbeelding 2). In het soortmanagementplan (Boonman *et al.* 2014) is aangegeven dat de wijk Tivoli (waarbinnen het plangebied ligt) geschikt is voor alle gebouw bewonende soorten die zijn opgenomen in de gebiedsgericht ontheffing.

Afbeelding 2: Ligging van de wijk Tivoli (blauw omcirkeld) in de oude stad van Tilburg (rood omkaderd). De gebiedsgericht ontheffing geldt voor de oude stad Tilburg (kaartbron: Bureau Waardenburg).

2 WERKWIJZE

Een quickscan Wet natuurbescherming is een verkennend onderzoek dat bestaat uit een bronnenonderzoek en een veldonderzoek. Op basis van de uitkomsten van dit onderzoek, wordt een inschatting gemaakt van de aanwezige natuurwaarden en wordt beoordeeld of het plan (negatieve) effecten kan hebben op beschermde soorten (effectenanalyse). Specifiek wordt de betekenis van het plangebied voor gebouw bewonende soorten bepaald. Als aanvulling op een reguliere Quickscan Wet natuurbescherming wordt in dit rapport een advies gegeven over maatregelen die dienen te worden genomen om te voldoen aan de gebiedsgerichte ontheffing van de gemeente Tilburg. Hieronder is per onderdeel de werkwijze toegelicht.

2.1 BRONNENONDERZOEK

Voor het bronnen- en literatuuronderzoek zijn gegevens opgevraagd uit de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF). In de NDFF is rondom het plangebied een polygoon ingetekend. Het polygoon is ruimer ingetekend dan het plangebied, namelijk in een straal van ca. 1 km rondom het plangebied. Binnen dit polygoon zijn alle verspreidingsgegevens van beschermde soorten opgevraagd van de afgelopen vijf jaar. Door het polygoon ruimer in te tekenen dan het plangebied is de verkregen dataset voldoende groot om te kunnen benutten voor dit onderzoek.

De uit de NDFF aangeleverde dataset (opgehaald op 5 februari 2019) bestaat in totaal uit 1081 'records'. Op basis van de beschikbare gegevens is een inschatting gemaakt van het voorkomen van beschermde soorten binnen het plangebied. Aanvullend is de Atlas van de Nederlandse zoogdieren (Broekhuizen *et al.* 2016), een vleermuizen encyclopedie (Dietz *et al.* 2011) en het soortmanagementplan oude stad Tilburg (Boonman *et al.* 2014) geraadpleegd.

Eveneens is aan de hand van literatuur onderzoek gedaan naar de ligging van het plangebied ten opzichte van wettelijke beschermde Natura 2000-gebieden en het planologisch beschermde Natuurnetwerk Nederland (NNN). Daarnaast is gekeken of de houtopstand in het plangebied binnen of buiten de bebouwde kom vallen.

2.2 VELDBEZOEK

Het veldbezoek bestaat uit een biotooptoets met als doel een inschatting te maken van de ecologische kwaliteiten van het plangebied. De bevindingen van het bronnenonderzoek zijn hierbij in het veld getoetst en waar nodig aangevuld.

Op 7 februari 2019 is een veldbezoek uitgevoerd door Zef Hermans, ecooloog van BTL Advies, ter plaatse van de plangebied aan de Galjoenstraat in Tilburg. De weersomstandigheden waren op dat moment bewolkt, droog, 9 °C en 3 Bft.

Op het moment van het veldbezoek zijn nooit alle mogelijk voorkomende soorten zichtbaar aanwezig. Diersoorten zijn bijvoorbeeld alleen nachtactief of in een bepaalde periode van het jaar afwezig. Daarom zijn de eisen die soorten/soortgroepen aan hun leefgebied stellen met betrekking tot vaste rust- en verblijfplaatsen, voedselgebieden en migratieroutes vergeleken en getoetst met de situatie in het veld. Het plangebied kan o.a. voor vogels en vleermuizen een geschikte locatie zijn omdat deze het gebouw of de directe omgeving kunnen gebruiken als broedlocatie of verblijfplaats. Met name de kansen voor gebouw bewonende soorten (zoals genoemd in de gebiedsgerichte ontheffing) zijn extra goed onderzocht.

2.3 EFFECTENBEOORDELING

Op basis van de uitkomsten van het bronnen- en veldonderzoek is beoordeeld of het plan (negatieve) effecten kan hebben. Hierbij is de uitvoeringsperiode meegewogen, en wordt waar mogelijk onderscheid gemaakt in effecten op korte en lange termijn.

In hoeverre het mogelijk is om een complete effectanalyse te maken is afhankelijk van de volledigheid en bruikbaarheid van de beschikbare verspreidingsgegevens en duidelijkheid over de uit te voeren werkzaamheden en uitvoeringsplanning. Wanneer aanvullend onderzoek noodzakelijk blijkt kan pas na afloop van het benodigde onderzoek de effectanalyse worden afgerond.

Indien sprake is van een conflictsituatie tussen de aanwezigheid van strikt beschermde soorten en de geplande ruimtelijke ingreep, is in onderhavige rapportage aangegeven welke voorzorgsmaatregelen genomen moeten worden om negatieve effecten op beschermde soorten te voorkomen. Indien negatieve effecten door het nemen van voorzorgsmaatregelen niet te voorkomen zijn, is aangegeven dat mitigerende maatregelen noodzakelijk zijn en/of een ontheffing aangevraagd dient te worden.

2.4 ADVIES GEBIEDSGERICHTE ONTHEFFING

Voor de gebouw bewonende soorten: huismus, gierzwaluw en vleermuizen als de gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, ruige dwergvleermuis en laatvlieger geldt dat bij een eventuele conflict situatie niet standaard een aparte ontheffing hoeft te worden aangevraagd, maar dat gebruik kan worden gemaakt van de gebiedsgerichte ontheffing van de gemeente Tilburg.

In de Quickscan Wnb is bepaald in welke mate het plangebied mogelijk geschikt is voor de gebouw bewonende soorten (huismus, gierzwaluw en diverse vleermuissoorten). In dit rapport worden maatregelen voorgesteld die negatieve effecten op deze soorten zoveel mogelijk voorkomen. Hiervoor is o.a. gebruik gemaakt van het ecologisch werkprotocol dat door gemeente Tilburg is opgesteld in het kader van de gebiedsgerichte ontheffing. De voorgestelde maatregelen zijn besproken met en goedgekeurd door een ecoloog (Dhr. R. van Dijk) van de gemeente Tilburg.

3 ONDERZOEKSRESULTATEN

De basis voor de quickscan wordt gevormd door gegevens over het (mogelijk) voorkomen van beschermde planten- en diersoorten binnen de invloedssfeer van de voorgenomen ruimtelijke ingreep en werkzaamheden. Onderstaand zijn per soortgroep de resultaten van het bronnen- en veldonderzoek beschreven.

3.1 ALGEMENE BESCHRIJVING PLANGEBIED

Binnen het plangebied (afbeelding 3, rood omkaderd) zijn een aantal bedrijfshallen (A, B & C), garageboxen met daarboven bedrijfs-/kantoorruimtes (D) en woningen (E & F) aanwezig (letters geven gebouwen aan in afbeelding 3). In het noordwesten van het plangebied is een braakliggend terrein aanwezig met jonge bomenopslag (voornamelijk berken; max. stamdiameter 15cm).

Bij bedrijfshal A was het dak al verwijderd (foto 1, bijlage 1) en staan alleen nog de buitenmuren en enkele binnen muren.

Bedrijfshallen B (Bouwplaats) & C (Dewy Baak ART) zijn grotendeels gebouwd met een damwandplaten constructie (foto 2, 3 & 4, bijlage 1) en hebben platte daken bekleed met dakleer. Enkele muren zijn wel gemetseld, maar er is geen spouw aanwezig. Beide bedrijfshallen zijn nog in gebruik.

Pand D bestaat aan de oostzijde uit garagedeuren op de begane grond en grote ramen op de eerste verdieping (foto 5, bijlage 1). De westzijde is voor de helft aangebouwd tegen bedrijfshal C en de rest van het pand is opgebouwd met gemetselde muur zonder stootvoegen. Het gehele pand heeft een plat dak bekleed met dakleer. De ruimtes op de eerste verdieping staan leeg, maar de garageboxen zijn nog in gebruik voor opslag. De woningen E & F (foto 6, 7 & 8, bijlage 1) zijn nog bewoond. In de oostzijde van woningblok E zijn stootvoegen aanwezig (foto 6, bijlage 1).

Afbeelding 3: Het plangebied (rood omkaderd) met daarbinnen de verschillende panden duidelijk aangeven.

Verder zijn er kleine bosschages aanwezig ten noorden van de garageboxen en is een tuin met veel groen aanwezig achter de woningblok E. In het braakliggende terrein in het noordwesten van het plangebied zijn ook verschillende rommelhopen aanwezig zoals bestaande uit snoeiafval en stortafval.

3.2 VAATPLANTEN

In de gegevens van de NDFF zijn meldingen van blaasvaren bekend. Deze waarnemingen zijn allemaal gedaan in de kademuur van de Piushaven. Op basis van de bevindingen in het veld worden beschermde vaatplanten niet verwacht binnen het plangebied, aangezien geschikt biotoop niet aanwezig is in het plangebied.

3.3 ZOOGDIEREN

Doordat vleermuizen zeer andere eisen stellen aan hun plangebied dan andere (grondgebonden) zoogdieren, is deze soortgroep apart besproken.

Grondgebonden zoogdiersoorten

In de NDFF zijn binnen een straal van ca. 1 km rondom het plangebied meldingen van grondgebonden zoogdieren bekend. Hierbij is één waarneming van eekhoorn bekend. Deze is niet in het plangebied zelf gedaan. De eigenschappen (bebouwing en geen grote bomen) van het plangebied (en de directe omgeving) maken het plangebied ongeschikt als leefgebied voor de eekhoorn.

Verder zijn bosmuis, egel, huisspitsmuis en konijn waargenomen binnen 1 km van het plangebied. De gebouwen en bestrating binnen het plangebied dienen niet als belangrijk leefgebied van de meeste van deze soorten, maar het voorkomen kan niet geheel worden uitgesloten.

Marterachtige zijn niet waargenomen (NDFF) in de directe omgeving van het plangebied. Ook tijdens het veldbezoek zijn geen sporen van marterachtige aangetroffen. Het braakliggende terrein is qua eigenschappen (rommelhopen en struweel) wel geschikt als leefgebied. Echter ligt het terrein zeer geïsoleerd midden in een woonwijk en is het qua oppervlakte (>1ha) te klein om als territorium voor marterachtige te kunnen dienen. Het voorkomen van marterachtige kan worden uitgesloten binnen het plangebied.

Vleermuizen

In het soortmanagementplan (Boonman *et al.* 2014) is aangegeven dat de wijk Tivoli als geheel voor zowel gewone dwergvleermuis als laatvlieger optimaal geschikt is. In de NDFF zijn van deze soorten de meeste waarnemingen gedaan rond het plangebied. Ook ruige dwergvleermuis is een aantal keer waargenomen rondom het plangebied. Deze soort stelt vergelijkbare eisen aan verblijfplaatsen als de gewone dwergvleermuis, waardoor deze soort mogelijk ook binnen het plangebied kan voorkomen (Boonman *et al.* 2014). Ook zijn nog enkele andere vleermuissoorten (Gewone/Grijze grootoor-vleermuis, rosse vleermuis, tweekleurige vleermuis & watervleermuis) waargenomen rondom het plangebied. Dit komt overeen met de bevindingen uit het soortmanagementplan. Deze soorten zijn slechts één of enkele keren waargenomen. Verblijfplaatsen zijn niet bekend binnen de wijk Tivoli. Verblijfplaatsen van deze soorten zijn op voorhand niet te verwachten binnen het plangebied.

Afbeelding 4: Dakconstructie van pand D waarbij het beton van het dak direct bovenop een staalbalk ligt.

Bij het gebruik van het landschap door vleermuizen kan onderscheid gemaakt worden in vaste verblijfplaatsen, vliegroutes en foerageergebied. De bedrijfshallen A, B en C zijn ongeschikt om als verblijfplaats te dienen doordat de muren damwandplaten of muren zonder spouw zijn. Ook de daken bestaan uit enkelvoudige damwandplaten of betonnen leggers, waardoor deze geen tussenruimtes bevatten die als verblijfplaats kunnen dienen. Pand D is ook niet geschikt voor vleermuizen. De muren bevatten geen stootvoegen of spouw. Van binnen uit is ook te zien dat de dakconstructie kaal beton op een staalbalk is (afbeelding 4). Hierdoor zijn in het dak ook geen geschikte ruimtes aanwezig voor vleermuizen.

In de woningen (E & F) is alleen de rechterzijde van E mogelijk geschikt als verblijfplaats voor vleermuizen. Hier zijn een aantal stootvoegen aanwezig (afbeelding 5) waardoor vleermuizen toegang hebben tot de schouw. Dit is de enige locatie binnen het plangebied die mogelijk als verblijfplaats voor vleermuizen kan dienen. De locatie lijkt met name geschikt als zomer- of paarverblijf. De kans dat de spouwmuur als winterverblijf of kraamverblijf gebruikt wordt is klein, maar zonder aanvullend onderzoek nooit geheel uitgesloten.

De dakranden van de andere woningen waren allemaal goed afgewerkt waardoor hier geen openingen aanwezig zijn (foto 5 & 7, bijlage 1).

Afbeelding 5: Stootvoegen in de rechterzijde van woningblok E.

De binnenplaatsen binnen het plangebied kunnen worden gebruikt als foerageergebied. Dit geldt echter voor alle binnenplaatsen in de directe omgeving ook, waardoor het plangebied niet van groot belang is. In de toekomst ontstaan vergelijkbare binnenplaatsen. De gebouwen binnen het plangebied vormen geen belangrijke lijnstructuren en zijn daardoor niet van belang voor vliegroutes van vleermuizen.

3.4 VOGELS

De bescherming van vogelnesten en/of verblijfplaatsen is niet voor alle soorten gelijk. Daarom is hieronder een onderscheid gemaakt.

Vogels met jaarrond beschermde nestplaatsen

In de gegevens uit de NDFF zijn meldingen bekend van vogels met jaarrond beschermde nesten als buizerd, gierzwaluw, huismus en roek. Tijdens het veldbezoek zijn ook geen nesten van jaarrond beschermde soorten aangetroffen binnen of in de directe omgeving van het plangebied. De bomen in het plangebied zijn te jong om in te nestelen voor boom bewonende soorten. Voor de gebouw bewonende soorten huismus en gierzwaluw is hieronder een specifieke toelichting gegeven per soort.

Huisumus

Tijdens het veldbezoek zijn geen huismussen of sporen van huismus verblijfplaatsen waargenomen. Geen van de gebouwen zijn geschikt als verblijfplaatsen voor huismussen. Alle gebouwen hebben platte daken waarbij geen geschikte ruimtes in de dakranden zijn voor huismussen (zie foto's bijlage 1). Alleen bedrijfshal A had geen plat dak, maar hiervan is het dak al verwijderd. Verblijf-/broedplaatsen van mussen zijn uitgesloten binnen het plangebied.

Wel zijn er bosschages en zanderige gedeelte aanwezig binnen het plangebied die onderdeel kunnen uitmaken van het leefgebied in de directe omgeving van verblijfplaatsen.

Gierzwaluw

In februari zijn gierzwaluwen niet aanwezig in Nederland dus logischerwijs ook niet waargenomen tijdens het veldbezoek. Deze soort gebruikt ruimtes in kopgevels, onder dakpannen en dakranden als verblijf-/broedplaats. Deze zijn niet aanwezig bij de gebouwen binnen het plangebied (zie foto's bijlage 1). Het plangebied heeft verder ook geen andere waarden die gebruikt kunnen worden door gierzwaluwen.

Overige broedvogels

In de gegevens uit de NDFF zijn vele waarnemingen van vogels zonder jaarrond beschermde nesten gedaan. In bedrijfshal C zijn vaker broedende vogels waargenomen op de stalenbalken van de dakconstructie (pers. med. eigenaresse). Vermoedelijk ging het hierbij om stadsduiven, gezien de aard van het broedgebied. Ook kauwen kunnen broeden op dergelijke balken, maar in dat geval zou veel meer nestmateriaal aanwezig moeten zijn. Daarnaast zijn ook de verschillende bosschages binnen het plangebied geschikt voor broedvogels, zoals roodborst, winterkoning en merel.

3.5 AMFIBIEËN EN REPTIELEN

Binnen een straal van ca. 1 km rondom het plangebied zijn enkele waarnemingen van bruine kikker en kleine watersalamander bekend in de NDFF database. Reptielen zijn niet waargenomen in en rondom het plangebied

Het voorkomen van amfibieën en reptielen binnen het plangebied is uitgesloten doordat geschikt biotoop (waaronder voorplantingswater) ontbreekt in het plangebied.

3.6 DAGVLINDERS

Binnen een straal van ca. 1 km rondom het plangebied zijn meerdere waarnemingen van iepenpage bekend. Deze waarnemingen zijn allemaal gedaan op een klein gedeelte van de havendijk (max 200meter) en niet binnen het plangebied. Het voorkomen van deze soort is zeer sterk verbonden met iepensoorten. Binnen het plangebied zijn geen iepen of andere geschikte boomsoorten aanwezig voor de iepenpage.

3.7 OVERIGE BESCHERMDE SOORTEN

In de NDFF database zijn verder geen meldingen van beschermde vissen of ongewervelde soorten (m.u.v. iepenpage) bekend. Deze soorten zijn ook niet te verwachten op basis van het aanwezige biotoop binnen het plangebied.

3.8 GEBIEDSBESCHERMING

Het onderdeel gebiedenbescherming is niet van toepassing op het plangebied, omdat het plangebied niet gelegen is binnen de begrenzing van de Natura 2000, of in de directe nabijheid gelegen is. Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied, "Kampina & Oisterwijkse Vennen", ligt op een afstand van 3 kilometer, hierdoor zijn geen negatieve effecten op instandhoudingsdoelstellingen aan de orde zijn.

De planologische gebiedenbescherming is niet van toepassing op het project, aangezien het geen onderdeel uitmaakt van de Natuurnetwerk Nederland (NNN).

4 TOETSING AAN DE WET NATUURBESCHERMING

In dit hoofdstuk is een analyse gemaakt van de te verwachten effecten op de soorten die aanwezig zijn of verwacht mogen worden. Op basis van de gegevens uit het bronnen- en veldonderzoek is het voorkomen van beschermde vaatplanten, vissen, amfibieën, reptielen en ongewervelde diersoorten uitgesloten. Hierdoor is het optreden van negatieve effecten op deze soorten of soortgroepen uitgesloten en worden zij onderstaand niet verder behandeld.

4.1 ZOOGDIEREN

Grondgebonden zoogdiersoorten

Voor de te verwachten algemene grondgebonden zoogdiersoorten (§3.2) binnen het plangebied geldt in de Provincie Noord-Brabant een algemene vrijstelling, d.w.z. dat in gevallen waar de voorgenomen ruimtelijke ontwikkeling leidt tot een overtreding van de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming, geen ontheffing hoeft te worden aangevraagd.

Ondanks de vrijstelling die geldt voor algemeen voorkomende soorten, geldt wel te allen tijde de algemene zorgplicht. Deze houdt in dat de ingreep en werkzaamheden zorgvuldig en met zo min mogelijk schade aan de aanwezige flora en fauna uitgevoerd moeten worden. Dit houdt o.a. in dat wanneer dieren worden aangetroffen, deze de gelegenheid moeten krijgen om te kunnen vluchten of (indien mogelijk) worden verplaatst buiten het plangebied.

Vleermuizen

In het plangebied is een spouwmuur (afbeelding 3, gebouw C; bijlage 1, foto 6) mogelijk geschikt voor zomer- en paarverblijfplaats. Door de juiste mitigerende maatregelen te nemen kan gebruik worden gemaakt van de gebiedsgerichte ontheffing van de gemeente Tilburg. De maatregelen zijn genoemd in hoofdstuk 5.

4.2 VOGELS

Vogels met jaarrond beschermde nestplaatsen

Verblijf-/broedplaatsen van vogels (waaronder huismus en gierzwaluw), die deze het hele jaar door gebruiken of elk jaar terugkeren naar hetzelfde nest, zijn permanent beschermd. Het voorkomen van vaste verblijf-/broedplaatsen is op basis van het veldonderzoek uitgesloten.

Het foerageergebied van de huismus is eveneens jaarrond beschermd, indien dit van wezenlijk belang is voor de instandhouding van de nestplaatsen die zich in de omgeving bevinden. Kleine bosschages en zandige stukken zijn echter op meer locaties aanwezig direct rondom het plangebied, waaronder een stadsmoestuin (stadstuinderij Piushaven) op 100 meter afstand van het plangebied. Door het herinrichten van het plangebied zal geen essentieel leefgebied van de huismus verdwijnen.

Algemene broedvogels

De meeste vogelsoorten maken elk jaar een nieuw nest. Nesten van algemene broedvogels zijn beschermd wanneer zij in gebruik zijn. De aanwezige gebouwen, struwelen en bomen kunnen fungeren als broedgebied voor algemene broedvogels.

Indien de werkzaamheden buiten de broedperiode (hoofdstuk 5) plaatsvinden, is verstoring van broedende vogels en in gebruik zijnde nestplaatsen niet aan de orde. Indien wel in de periode wordt gewerkt dat vogels een nestplaats (kunnen) hebben, mogen de werkzaamheden niet worden uitgevoerd indien dit leidt tot een verstoring van deze nestplaatsen. Voor het werken in de periode dat algemene broedvogels een nestplaats hebben, is in het volgende hoofdstuk een advies opgenomen.

4.3 CONCLUSIE

De verspreidingsgegevens en het oriënterend veldbezoek geven een voldoende duidelijk beeld van het (mogelijk) voorkomen van beschermde vaatplanten, grondgebonden zoogdieren, vleermuizen, algemene broedvogels, jaarrond beschermde broedvogels, reptielen, amfibieën, vissen en ongewervelde diersoorten. Er is geen aanleiding tot het uitvoeren van een soortgericht onderzoek om het voorkomen van bovengenoemde soorten en soortgroepen en/of hun verblijfplaatsen nader vast te stellen.

Het optreden van negatieve effecten door de werkzaamheden op broedvogels met jaarrond beschermde nesten en beschermde vaatplanten, amfibieën, reptielen, vissen en ongewervelde diersoorten is uitgesloten. Hierdoor hoeven geen mitigerende maatregelen genomen te worden (anders dan maatregelen in het kader van de algemene zorgplicht) en is het aanvragen van een ontheffing van de Wnb voor deze soortgroepen niet aan de orde.

Voor algemene broedvogels, vleermuizen en grondgebonden zoogdieren zondermeer worden uitgesloten dat negatieve effecten optreden en moeten aanvullende maatregelen worden genomen. De maatregelen zijn onderstaand in de tabel weergegeven.

Soortgroep	Ontheffing nodig	Mitigerende maatregelen
Broedvogels	Nee	Buiten broedperiode werken (werk uitvoeren van ca. september-maart); Indien binnen broedperiode gewerkt wordt, controle door een ecoloog noodzakelijk op aanwezigheid nesten.
Vleermuizen	Gebiedsgerichte ontheffing gemeente Tilburg	Zie hoofdstuk 6.
Grondgebonden zoogdieren	Nee	Voldoen aan de zorgplicht

5 MAATREGELEN GEBIEDSGERICHTE ONTHEFFING

In dit hoofdstuk zijn apart de maatregelen genoemd die in het kader van de gebiedsgerichte ontheffing dienen te worden genomen. Deze zijn besproken met de gemeente Tilburg (Dhr. R. van Dijk, 13-02-2019).

5.1 ONGESCHIKT MAKEN PLANGEBIED

Ongeschikt maken van spouwmuur (afbeelding 5) voor vleermuizen door minimaal 4 weken voor de werkzaamheden de dakrand te verwijderen, zodat de spouwmuur van boven open is. Ook dienen een aantal stenen (minimaal 8) rond de stootvoegen verwijderd te worden. Hierdoor wordt het klimaat in de spouwmuur ongunstig voor vleermuizen omdat het in de spouwmuur kan regenen en doordat het klimaat (o.a. temperatuur) in de spouwmuur onstabiel wordt.

- De werkzaamheden moeten zorgvuldig worden uitgevoerd zodat eventuele vleermuizen binnenin de spouwmuur niet verwond of gedood kunnen worden.
- De stootvoegen mogen ook niet afgedekt of dicht gemaakt worden omdat eventuele aanwezige vleermuizen de spouwmuur dan niet meer kunnen verlaten.

5.2 CHECK DIRECT VOORAFGAAND AAN DE WERKZAAMHEDEN

Direct voorafgaande aan de werkzaamheden dient door een ter zake kundige ecooloog een check uitgevoerd te worden om te controleren of de spouwmuur daadwerkelijk vrij is van vleermuizen. Dit om te controleren of het ongeschikt maken van de spouwmuur heeft gewerkt.

5.3 ALTERNATIEVE VERBLIJFPLAATSEN

Type kasten

In de toekomstige gebouwen dienen permanente vleermuiskasten te worden ingebouwd. Door de grote van de spouwmuur en het aantal stootvoegen, wordt geadviseerd om 3x4 inbouwstenen voor vleermuizen (afbeelding 6) te realiseren in de nieuwbouw. Hierbij dient het interne schot tussen de inbouwstenen verwijderd te worden. Dit is belang zodat vleermuizen zich intern van de ene naar de andere kast kunnen bewegen. Hierdoor ontstaat één grotere verblijfplaats wat de acceptatie door vleermuizen vergroot.

Afbeelding 6: Inbouwstenen van het type- IB VL 01 die gebruikt kunnen worden als permanente verblijfplaatsen voor vleermuizen. Links de losse steen met ingang en een tussensteen. Rechts de ingebouwde stenen met ingang met daar tussen een inbouwsteen zonder ingang in de spouw (www.vivarapro.nl).

In het kader van de gebiedsgerichte ontheffing heeft de gemeente Tilburg gevraagd om ook de verblijfplaatsen voor gierzwaluwen en/of huismussen te realiseren in de nieuwbouw. Op deze manier wordt binnen het deelgebied Tivoli gezorgd dat voldoende potentiële verblijfplaatsen aanwezig blijven voor gebouw bewonende soorten. Door het ontwerp van het toekomstige appartementencomplex heeft het realiseren van inbouwstenen voor gierzwaluwen een goede kans van slagen (hoge kans op acceptatie). Dit omdat het toekomstige appartementencomplex een kale hoge muur (zonder ramen of balkons) heeft die op de juiste windrichting is georiënteerd. Voor de huismus lijkt het toekomstige plangebied minder interessant te worden doordat zandige gronden en bosschages verdwijnen.

Om deze redenen wordt geadviseerd om naast de vleermuiskasten ook 4 inbouwstenen voor gierzwaluwen (afbeelding 7) te realiseren in de nieuwbouw.

Afbeelding 7: Inbouwstenen van het type- IB GZ 03 die gebruikt kunnen worden als permanente verblijfplaatsen voor gierzwaluwen. Links de losse steen en rechts de ingebouwde stenen (www.vivarapro.nl).

Afbeelding 8: Bovenaanzicht van nieuwe appartementencomplex. Hierop zijn de voorgestelde locaties van de vleermuiskasten (rood) en gierzwaluw kasten (blauw) aangegeven (Bron: Geert van den Oetelaar - Architect).

Locatie kasten in nieuwbouw

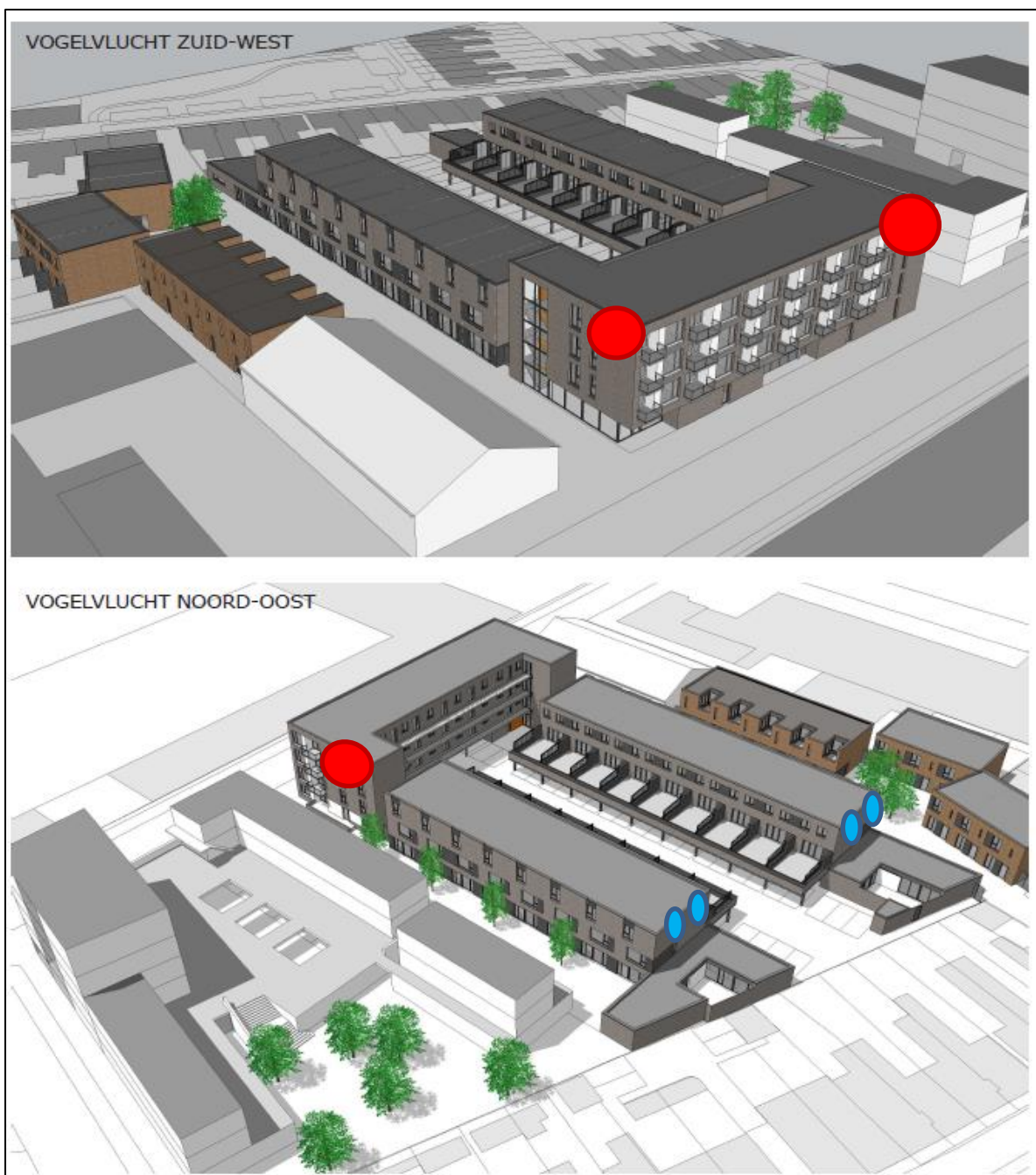
In afbeelding 8 en 9 is het ontwerp van de nieuwe appartementencomplex te zien. Hierop zijn globaal de locaties van de kasten ingetekend.

Vleermuizen zijn warmte minnend en daarom dienen de kasten zuidelijk georiënteerd te zijn (rode cirkels, afbeelding 8 en 9).

De inbouw kasten van gierzwaluwen dienen juist op schaduwrijke noord- en oostgevels ingebouwd te worden (blauwe cirkels, afbeelding 8 en 9).

De kasten van beide soorten dienen zo hoog mogelijk op de bovenste verdieping ingebouwd te worden. Hierbij is het belangrijk dat de ingang een vrije aanvliegroute heeft zonder obstakels (bomen, andere gebouwen, lantaarnpaal of direct boven een plat dak).

De exacte locatie dient besproken te worden met een ter zake kundige ecooloog.

Afbeelding 9: Vogelvlucht van nieuwe appartementencomplex. Hierop zijn de voorgestelde locaties van de vleermuiskasten (rood) en gierzwaluw kasten (blauw) aangegeven (Bron: Geert van den Oetelaar - Architect).

LITERATUURLIJST

- Broekhuizen, S., Spoelstra, K., Thissen, J.B.M., Canters, K.J., Buys, J.C. (2016). Atlas van de Nederlandse zoogdieren. Natuur van Nederland 12. Naturalis Biodiversity Center. P. 236-264.
- Dietz, C., Helversen von, O., Nill, D. (2011). Vleermuizen, alle soorten van Europa en Noordwest-Afrika, Utrecht.
- NDFF-database. (2019). <https://ndff-ecogrid.nl/uitvoerportaal/secure/index.zul>. Retrieved: 21-01-2019.
- M. Boonman, GJ Brandjes, FLA Brekelmans, E Korsten, GFJ Smit. (2014). Soortenmanagementplan Oude Stad Tilburg. Voor gebouw-bewonende vleermuizen en vogels. Bureau Waardenburg Rapportnr. 14-156. Bureau Waardenburg, Culemborg.
- BIJ12 (2017) Kennisdocument Gewone dwergvleermuis *Pipistrellus pipistrellus*. Versie 1.0, juli 2017.
- BIJ12 (2017) Kennisdocument Gierzwaluw *Apus Apus*. Versie 1.0, juli 2017.

BIJLAGE 1: FOTO'S PLANGEBIED

Foto 1: Bedrijfshal (A, afbeelding 3) waarvan het dak al geheel verwijderd is. Alleen kale muren en inpandige muren van begaande grond zijn nog aanwezig.

Foto 2: Bedrijfshal B (Bouwplaats) muren bestaande uit damwandplaten.

*Foto 3: Buitenzijde bedrijfshal C (Dewy Baak ART).
Hooge bedrijfshal met daar tegenaan de laagbouw aan de voorzijde van het pand.*

*Foto 4: Binnenzijde bedrijfshal C (Dewy Baak ART).
Damwandplaten zijn van binnenuit niet bekleed.*

Foto 5: Pand D bestaande uit garageboxen met daarboven bedrijf-/kantoorruimtes.

Foto 6: Rechter gedeelte van woningen E. Spouwmuur aanwezig met stootvoegen.

Foto 7: Linker gedeelte van woningen E. Geen stootvoegen aanwezig

Foto 8: Voorzijde woningen F. De gemetselde muur is bekleed met dun plaatmateriaal.

Foto 9: Braakliggend terrein met jonge bosopslag.